gemeente Krimpenerwaard

RAADSINFORMATIEBRIEF

VAN HET COLLEGE VAN B&W
VOOR Gemeenteraad
CC
DATUM 15 juni 2021
ONDERWERP Meicirculaire 2021

Beste heer, mevrouw,

Op 31 mei jl. is de meicirculaire 2021 verschenen. Deze circulaire informeert u in hoofdzaak over de gemeentefondsuitkeringen voor 2021 en verder, gebaseerd op de voorjaarsbesluitvorming van het Rijk.

Daags na het verschijnen van de meicirculaire werd bekend dat het demissionaire kabinet, naar aanleiding van een door de VNG aangespannen arbitragezaak, in 2022 € 1,3 miljard extra uit trekt voor de jeugdzorg. Dit geld gaat naar de gemeenten. Het is aan een volgend kabinet om te besluiten of er ook na 2022 aanvullende middelen beschikbaar komen. Deze middelen zijn nog niet meegenomen in deze meicirculaire. Daardoor is ook nog niet exact bekend wat de effecten zijn voor onze gemeente. Zodra wij hier meer inzicht in hebben, informeren wij u hier over.

Zoals gemeld in de meicirculaire 2020 zijn de accressen voor de jaren 2020 en 2021 in overleg met de VNG en het IPO bevroren. De accrestranches voor die jaren wijzigen om die reden niet.

Ten opzichte van de septembercirculaire 2020 is het accres vanaf 2022 iets lager, hoofdzakelijk als gevolg van lagere indices voor loon- en prijsontwikkeling In het Centraal Economisch Plan (CEP) van het Centraal Plan Bureau.

Verder informeert deze circulaire over de definitieve afrekening van de ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF) over 2020. Ten opzichte van de septembercirculaire 2020 is sprake van een opwaartse bijstelling.

Daarnaast bevat de circulaire informatie over de incidentele compensatie 2021 voor de extra kosten jeugdhulp. Waarvan een groot deel nu verwerkt is in deze circulaire.

Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de belangrijkste onderwerpen uit de meicirculaire 2021 en de financiële gevolgen van deze circulaire voor de gemeente Krimpenerwaard.
De belangrijkste onderwerpen zijn:

- Accres ontwikkeling
- Loon- en prijsbijstelling
- Btw compensatiefonds (BCF)
- Jeugdhulp incidenteel 2021
- Taakmutaties, integratie- en decentralisatie-uitkeringen
- Invoering nieuw woonplaatsbeginsel
- Corona steunpakket (4e tranche)

Onderstaande tabel laat de verschillen zien van deze circulaire ten opzichte van de decembercirculaire 2020 voor onze gemeente.

Totaal x € 1.000	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Uitkering gemeentefonds in de meerjarenbegroting	82.844	82.924	83.118	83.570	83.570
Meicirculaire 2021 (inclusief advies BCF plafond en Jeugd)	85.462	83.942	83.571	83.578	84.261
Toename	2.618	1.018	453	8	691

Ten opzichte van de decembercirculaire 2020 is per saldo sprake van een voordeel voor alle gepresenteerde jaren.

Onderstaande tabel laat een uitsplitsing zien van de belangrijkste onderdelen van de bovenstaande mutaties voor de jaren 2021-2025:

Totaal x € 1.000	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Accresontwikkeling		-99	-645	-1.099	-1.337
Hoeveelheidsverschillen	321	1.000	989	961	1.871
Loon-en prijs bijstelling		1.191	1.186	1.190	1.195
Plafond BTW compensatiefonds	462	200	200	200	200
Jeugdhulp incidenteel 2021	1.084				
Corona steunpakket (4e tranche)	598				
Taakmutaties, Integratie- en decentralisatie uitkeringen	136	206	209	220	230
Invoering nieuwe woonplaatsbeginsel per 1-1-2022		-1.349	-1.349	-1.349	-1.349
Integratie-uitkering sociaal domein	17	-131	-137	-115	-119
(A) Verschil baten mei 2021 tov december 2021	2.618	1.018	453	8	691
Corona steunpakket (4e tranche)	-598				
Loon-en prijs bijstelling		-1.191	-1.186	-1.190	-1.195
Jeugdhulp incidenteel 2021 (storting reserve sociaal domein)	-1.084				
Taakmutaties, Integratie- en decentralisatie uitkeringen	-113	-223	-222	-244	-237
Invoering nieuwe woonplaatsbeginsel per 1-1-2022		675	1.349	1.349	1.349
Integratie-uitkering sociaal domein	-33	131	137	115	116
(B) Lastenramingen	**-1.828**	**-609**	**78**	**30**	**33**
(A-B) Mutatie begroting	790	410	531	38	724

De bovenstaande tabel is opgebouwd uit twee onderdelen. Onderdeel A is de berekening van de algemene uitkering voor de gemeente Krimpenerwaard. Onderdeel B gaat over de lasten die we als gemeente Krimpenerwaard zelf naar eigen inschatting ramen.

Ten opzichte van de decembercirculaire 2020 is per saldo sprake van een voordeel. Een deel is vrij te besteden en een deel wordt ontvangen voor de compensatie van specifieke uitgaven, zoals maatschappelijke begeleiding statushouders. Tegenover de extra inkomsten die wij ontvangen, staan ook indicatieve lasten zoals bijvoorbeeld de uitgaven als gevolg van de loon- en prijs ontwikkelingen. Hieronder volgt een uitleg over de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de decembercirculaire 2020.

Accresontwikkeling
Ten opzichte van de meicirculaire 2020 verwacht het Centraal Planbureau in het Centraal Economisch Plan 2021 dat lonen en prijzen in de economie minder hard stijgen in de periode 2022-2025. Hierdoor stijgen de uitgaven van het Rijk minder hard en dat werkt door in een lager accres in 2022 tot en met 2025. In 2022 komt de volumecomponent van het accres licht hoger uit dan eerder. Vanaf 2023 stijgt de volumecomponent van de rijksuitgaven minder hard. Dit wordt veroorzaakt door lagere rentelasten en lagere EU-afdrachten.

Hoeveelheidsverschillen
De basisgegevens van veel maatstaven zijn geactualiseerd. Denk aan huishoudens en uitkeringsontvangers. Daarnaast zijn de OZB-maatstaven opwaarts bijgesteld.

Loon- en prijscompensatie (technische ontwikkeling)
In deze meicirculaire 2021 ontvangen we middelen ter compensatie van de indexeringen van lonen en prijzen voor 2022. Aangezien de Nota kaders 2022 opgesteld is op basis van prijsniveau 2021, wordt daar tegenover een indicatieve structurele last opgenomen voor loon-en prijsontwikkelingen vanaf 2022.

BCF (btw compensatiefonds)
De afrekening 2020 heeft een voordelig effect in 2021 van € 262.000 incidenteel. In deze circulaire is een advies opgenomen dat de raming BCF maximaal gelijk mag zijn aan de totale uitgaveplafond 2020 (€ 500.000) Aangezien in de begroting 2021 € 300.000 structureel is opgenomen, heeft dit vanaf 2022 een voordelig effect van ca. € 200.000.

Jeugdhulp incidenteel
Rijk en VNG zijn in het voorjaar een incidentele compensatie 2021 voor de extra kosten jeugdhulp overeengekomen. Voor de gemeente Krimpenerewaard is dit € 1.220.000 in het gemeentefonds. Daarvan is in deze circulaire € 1.084.000 verwerkt. De rest is voor de VNG voor regionale coördinatie en landelijke informatievoorziening, hetgeen wordt verwerkt in de septembercirculaire 2021. Daarnaast worden er nog middelen verdeeld die niet via het gemeentefonds worden uitgekeerd maar via specifieke uitkeringen (spuk's) of op een andere gerichte wijze. Deze middelen zullen aan een beperkt aantal gemeenten of jeugdzorgregio's worden uitgekeerd.

De compensatie is niet louter een budgettair voordeel. Er moeten eventuele extra kosten uit betaald worden, zoals het terugdringen van de wachtlijsten. Zoals eerder aangegeven vindt eerst nog een nadere analyse plaats van de structurele doorwerking van de lastenstijging voor jeugd en wmo. Om deze reden zijn de middelen opgenomen als storting in de reserve sociaal domein. De uitkomsten van de nadere analyse worden, samen met de effecten uit deze meicirculaire, verwerkt bij de 2^{e} tussentijdse rapportage 2021.

Corona steunpakket
Na het verschijnen van de decembercirculaire gemeentefonds 2020 heeft het kabinet de afgelopen tijd aanvullende maatregelen genomen ter compensatie van de financiële gevolgen van de coronacrisis. Het betreft de uitbreiding van het economisch steun – en herstelpakket van 21 januari 2021 en het aanvullend steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl van 12 februari 2021. Voor nadere toelichting verwijzen we naar de bijlage compensatie corona 4e tranche.

Taakmutaties, integratie- en decentralisatie-uitkeringen
In 2021 en de daarop volgende jaren vinden er nog verschillende stortingen en uitnames plaats uit het gemeentefonds. Een groot deel van deze mutaties is klein van omvang en wordt niet genoemd. Conform ons eigen financieel beleid van de afgelopen jaren ramen wij tegenover specifieke taakmutaties, integratie- en decentralisatie uitkeringen ook de daarbij behorende lasten. Derhalve hebben deze mutaties een budgettair neutraal effect. De belangrijkste mutaties zijn:

- ***Wet Open Overheid € 135.000 in 2022 oplopend tot € 185.000 in 2025***
  Deze initiatiefwet is op 26 januari 2021 door de Tweede Kamer aangenomen en beoogt de gehele overheid transparanter en toegankelijker te maken. De middelen zijn bestemd voor het verbeteren van systemen, het opleiden van medewerkers, het aanpassen van processen en de organisatie. Daarnaast ook voor het aanwijzen van een contactfunctionaris en het beheer en onderhoud van systemen.
- ***Maatschappelijke begeleiding statushouders € 57.000 incidenteel***
  Conform artikel 18 van de Wet inburgering voorziet het college van burgemeesters en wethouders in de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden. Het betreft een actualisatie van een bestaande decentralisatie-uitkering.
- ***Versterking gemeentelijk antidiscriminatievoorziening € 23.000 structureel***
  Het kabinet heeft extra middelen toegevoegd aan de algemene uitkering, zodat er ruimere budgetten komen om meer activiteiten te kunnen ontplooien, om zodoende een betere beschikbaarheid en bereikbaarheid voor melders mogelijk te maken.

Nieuw woonplaatsbeginsel per 1 januari 2022
Vanaf 2022 gaan we over naar een nieuw woonplaatsbeginsel: de voogdijregeling wordt afgeschaft en de gemeente wordt verantwoordelijk voor de kinderen die uit de eigen gemeente ter behandeling worden doorgezonden. Dit betekent dat we in het gemeentefonds hiervoor minder middelen krijgen. Deze mutaties worden normaal gesproken budgettair neutraal geraamd. Gezien de onzekerheid weten we op dit moment nog niet hoe dit lokaal gaat uitpakken . We nemen voor 2022 50% minder indicatieve lasten op. Vanaf 2023 nemen we het volledige bedrag mee als minder indicatieve lasten. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2022 verwachten we hier meer duidelijkheid over te hebben.

Integratie-uitkering sociaal domein
In de meicirculaire 2018 is met ingang van uitkeringsjaar 2019 een groot deel van de integratie-uitkering sociaal domein overgeheveld naar de algemene uitkering. Op dit moment zijn er nog enkele deeltaken in het sociaal domein waarvoor nog geen overheveling heeft plaatsgevonden naar de algemene uitkering. Ze zijn achtergebleven in een integratie-uitkering. Daar wordt jaarlijks in de meicirculaire compensatie ontvangen voor loon- en prijsbijstelling (LPO) en volume. Daarnaast vinden er op deze onderdelen actualisaties plaats.

Het gaat hier om de deeltaken:

Voogdij/18+
De IU Voogdij/18+ neemt vanaf 2022 toe door het gebruik van meer actuele gegevens van zorggebruik voor jongeren.

Participatie
Voor het onderdeel wijzigen de bedragen per gemeente door actualisatie van de verdeling van de WSW-middelen. Deze is gebaseerd op de gerealiseerde omvang van de sociale werkplaatspopulatie (gemeten in standaardeenheden (SE) per betalende gemeente). De Wsw-verdeling vanaf 2021 is geactualiseerd met de realisaties van het gemiddeld aantal SE in 2020 en de blijfkansen voor de jaren 2021 en verder. Dit leidt tot een nadelig effect, maar er vindt ook een aanpassing plaats van de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Promen. Per saldo is dit budgettair neutraal.

Aandachtspunten

Aanvullende compensatie voor corona
In deze circulaire wordt een vooraankondiging gedaan op komende compensatie voor corona. Vertaling vindt plaats in de september- of decembercirculaire 2021 het gaat om

- Lokale cultuur en buurt- en clubhuizen
- Regionale en lokale cultuur. Betreft instandhouding infrastructuur alsmede inkomstenderving als gevolg van kwijtschelding huren
- Afrekening inkomstenderving 2020,
- Meerkosten WMO en Jeugdwet

Herverdeling gemeentefonds
Op 2 februari 2021 hebben de fondsbeheerders de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) advies gevraagd over het voorlopige voorstel voor de nieuwe verdeling van het gemeentefonds. De ROB heeft op 26 maart 2021 in een tussenbericht aan de fondsbeheerders om meer toelichting op de keuzes en effecten gevraagd en enkele kritische kanttekeningen geplaatst bij de uitlegbaarheid van de uitkomsten, met name in het sociaal domein. Daarnaast heeft de Tweede Kamer naar aanleiding van de adviesaanvraag vragen gesteld en hebben de fondsbeheerders veel reacties en vragen gekregen van gemeenten.

Met de ROB is afgesproken dat het nieuwe verdeelvoorstel, zodra het gereed is, tezamen met de antwoorden op de vragen uit het tussenbericht met hem gedeeld zal worden, opdat hij tot een eindadvies kan komen. Het aangepaste verdeelvoorstel zal naar verwachting begin juni 2021 gereed zijn. Ook de VNG zal om advies worden gevraagd. Besluitvorming over de invoering van de nieuwe verdeling – voorzien per 1 januari 2023 - is aan het nieuwe kabinet.

Begroting 2022
De meicirculaire heeft in meerjarenperspectief een aantal wijzigingen tot gevolg. Deze wijzigingen hebben een positief effect voor onze begrotingspositie tot gevolg. De financiële consequenties 2021 worden verwerkt in de 2e tussentijdse rapportage 2021 en de meerjarige gevolgen betrekken we bij het opstellen de begroting 2022

Indien bij het saldo van de Nota kaders 2022 (indien deze onverkort vastgesteld wordt) het saldo van de meicirculaire 2021 wordt opgeteld, ziet het financiële beeld er als volgt uit:

Totaal x € 1.000	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Saldo begroting	-766	-1.282	-886	-886
Mutaties meicirculaire 2021	410	531	38	724
Mutaties begroting	-356	-751	-848	-162

Naar aanleiding van de bij de begrotingsbehandeling 2021 aangenomen motie hebben wij, in de vorm van “weertypen”, een aantal scenario’s uitgewerkt. Dit is ook toegelicht in de kadernota 2022. Tegelijkertijd zijn er ambtelijk en in overleg met de auditcommissie diverse bezuinigingsmogelijkheden in beeld gebracht. Over deze mogelijkheden heeft ons college geen standpunt ingenomen.

Zoals u ongetwijfeld heeft gevolgd, zijn er op dit moment veel landelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op de financiën van onze gemeente. Indien we deze naar beste inschatting vertalen naar een financiële doorkijk naar de jaren 2022-2025 lijken we nu uit te komen op een weertype dat het midden houdt tussen zon en licht bewolkt. Vooralsnog een gunstige ontwikkeling dus. Dit betekent dat wij op dit moment dan ook geen aanleiding zien om u een voorstel te doen voor het inzetten van bezuinigingsmogelijkheden. Dit hebben wij ook gedeeld met de auditcommissie.

Bij de voorbereiding op de kadernota 2022 heeft het college diverse aanvragen geschrapt. Gelet op de huidige verwachtingen ten aanzien van het begrotingssaldo zal het college bij het opstellen van de begroting 2022 deze aanvragen nogmaals bezien en mogelijk (deels) meenemen in de begroting.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Bijlage
Meicirculaire 2021
Corona compensatie 4e tranche

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Krimpenerwaard,
de secretaris, de burgemeester,

J. Hennip mr. R.S. Cazemier